

Klinische mastitis

Kwartieren met een klinische (zichtbare) uierontsteking zijn meestal goed te behandelen met antibiotica. De kans op genezing wordt sterk bevorderd als de behandeling direct na het ontdekken van de (klinische) ontsteking begint. De behandeling bestaat meestal uit het toedienen van een mastitis injector in de uier. In overleg met de dierenarts kan besloten worden om de koe ook een antibioticuminjectie of andere ondersteunende behandelingen te geven.

Hygiëne rondom het inbrengen van een injector is van groot belang: gebruik bij voorkeur handschoenen en zorg voor een schone omgeving op de plaats van handeling. Voor een goede werking van de uierinjector is het verstandig voor het inbrengen van de injector het ontstoken kwartier goed uit te melken en het slotgat te ontsmetten. De meeste behandelingen duren minimaal drie dagen, waarbij herhaaldelijk een injector in het ontstoken kwartier wordt ingebracht. Het is belangrijk de kuur af te maken, ook als er al zichtbaar verbeteringen te zien zijn. Het kwartier heeft deze tijd nodig om volledig (bacteriologisch) te genezen.

Subklinische mastitis

Subklinisch (niet zichtbaar) ontstoken kwartieren zijn net als klinische mastitis tijdens de lactatie te behandelen. Vaak vindt een behandeling in de droogstand plaats. Voor een subklinische mastitis geldt echter dat de kans op genezing kleiner wordt naarmate de bacterie langer in het uierweefsel aanwezig is. De keuze van het moment van behandeling hangt af van factoren zoals de hoogte van het koecelgetal, de soort mastitisverwekker en het risico van besmetting van andere dieren. Uw dierenarts kan het beste adviseren bij het maken van deze afweging.

Ontstekingsremmers

In een aantal gevallen is het verstandig een antibioticabehandeling van mastitis te ondersteunen met ontstekingsremmers. Deze middelen onderdrukken de zichtbare en pijnlijke verschijnselen van mastitis. Ontstekingsremmers zijn met name effectief bij klinische mastitis. In het bedrijfsbehandelplan kan de dierenarts aangeven welke middelen dit zijn en wanneer en hoe ze het beste kunnen worden ingezet.

Wat is het celgetal van een koe?

Het celgetal is een maat voor het totaal aantal afweercellen in de melk. Wanneer het uierweefsel ontstoken is door een infectie met bacteriën, neemt het aantal afweercellen in de melk toe. Een verhoging van het celgetal is dus niets anders dan een manier om binnengedrongen mastitisbacteriën te doden. Koeien met een celgetal boven de 250.000 en vaarzen met een celgetal boven de 150.000 zijn verdacht van een subklinische mastitis.

Bedrijfsbehandelplan

Een goed Bedrijfsbehandelplan (BBP) is de basis voor verantwoord antibioticagebruik, een succesvolle behandeling, gezonde koeien en veilig voedsel. Vanwege het verschil in werking is het lastig uit het grote aanbod mastitisinjectoren de juiste keuze te maken. De dierenarts kan de veehouder hierbij ondersteunen met het opstellen van een bedrijfsbehandelplan.

Bij het invullen van het behandelplan wordt rekening gehouden met de soort bacterie die op het bedrijf het meest voorkomt. Bacteriologisch onderzoek van de melk en de daarbij behorende gevoeligheidstest vormen daarmee de basis voor het invullen van het behandelplan. Met dit behandelplan kan de veehouder een gerichte keuze maken bij een behandeling van mastitis. Dit vergroot de kans op genezing, waardoor de efficiëntie van een behandeling toeneemt.

Oorzaken van slechte genezing bij behandeling van mastitis

Een grote frustratie van veehouder en zijn of haar dierenarts, de koe geneest niet na een ingezette therapie bij een klinische mastitis. Liggt de oorzaak bij het verkeerde geneesmiddel of zijn er meerdere oorzaken?

Controle genezing

Om hier een goed antwoord op te kunnen geven moeten we eerst de behandeling correct evalueren. De beste manier om de genezing van een kwartier te controleren, is drie weken na het einde van de behandeling, een melkmonster van het behandelde kwartier opnieuw te laten onderzoeken op B.O. $\ddot{}$ celgetal (B.O.= bacteriologisch).

Een minder nauwkeurige manier is controle van de genezing aan de hand van het celgetal van de koe bij de volgende melkcontrole. Dit omdat dit celgetal een gemiddelde is van de melk uit vier kwartieren, door verdunning van de melk uit de andere kwartieren kan een **niet** genezen kwartier over het hoofd worden gezien!

Mogelijke oorzaken van een niet geslaagde behandeling

- Koeien met al een verhoogd celgetal voor de klinische mastitis (deze mastitis is meestal een heropleving van een subklinische mastitis).
- Koeien met een slechte weerstand door andere factoren (andere infecties, (slepende) melkziekte, leververvetting etc.).
- De veroorzakende bacterie van de mastitis: de ene bacterie is beter te genezen dan de andere.
- Sommige bacteriën zijn resistent voor bepaalde antibiotica.
- Te korte duur van de behandeling: behandel altijd één dag langer nadat de symptomen verdwenen zijn!
- Wissel tijdens een behandeling niet van soort antibioticum.
- Gebruik alleen geregistreerde producten voor intramammair gebruik.
- Herinfectie van het kwartier.
- Onvoldoende hygiëne.
- Slecht mastitis management.
 - Volg bij het behandelen altijd het bedrijfsbehandelplan wat u samen met u dierenarts heeft opgesteld, en overleg bij een niet geslaagde behandeling met uw dierenarts over hoe de therapie eventueel aan te passen.

